

Real Academia de Cultura Valenciana, una associació d'oripell

¿El rei contra el català?

El passat mes de març el rei Joan Carles I donava la qualificació de reial a l'Acadèmia de Cultura Valenciana. S'involucrava així en una associació sense cap suport científic que ha lluitat des de la seua creació per la destrucció de la unitat del català i, a més, no té existència legal.

Una acadèmia que no apareix en cap registre, que dicta normes encara que no pot fer-ho segons els seus estatuts i que té com a principi irrenunciable l'existència de la "llengua valenciana". Una acadèmia que diu dependre de la Diputació de València, encara que aquesta nega qualsevol relació amb ella; que es diu adscrita al Centre Superior d'Investigacions Científiques, encara que en aquest organisme no en coneixen l'existència: la "Real Academia de Cultura Valenciana" (RACV). I al darrere de tot, el rei.

La setmana pasada, María Dolores García Broch, regidora per Unió Valenciana a l'Ajuntament de València i responsable de l'àrea d'educació, anunciava que donaria ordres per a canviar els rètols escrits en valencià als museus de la ciutat i que també es canviarien les normes en què la seua regidoria redactava les notificacions a les escoles. Segons la regidora, era senzillament "corregir els textos al veritable valencià". Les normes que formen aquest "veritable valencià" no són altres que les de l'Acadèmia de Cultura Valenciana. Aquestes declaracions demostraven que el pacte lingüístic al qual semblaven haver arribat PP i UV a l'Ajuntament de València, està lluny de ser realitat. L'acord a què Lizondo digué que havia arribat amb Jesús Huguet, director general de Política Lingüística, s'havia trencat definitivament.

L'Acadèmia té des d'aquest moment un suport com a guia en matèria lingüística que mai abans no havia tingut. La Junta Central Fallera i algun ajuntament governat per Unió Valenciana l'havien invocada abans, però el ressò d'aquestes decisions havia estat més aviat escàs. Ara és l'Ajuntament del Cap i Casal, o almenys una part (perquè encara s'ignora la reacció de l'alcaldeessa Rita Barberà), qui l'eleva a la categoria d'autoritat. La secessió del català s'institucionalitza. Però ¿d'on ha eixit aquesta acadèmia?

Lerma i el PSOE amb la seua actitud han involucrat el rei en una burda maniobra secessionista.

L'Acadèmia va nàixer en 1978 al si de la Diputació de València, que en aquell moment presidia Ignacio Carrau. Carrau va destacar durant el seu manament per la bel.ligerància anticatalanista de les seues accions. Ell mateix es va encarregar d'organitzar una manifestació contra Sanchis Guarner i de trencar els vidres de sa casa, i ell va ser el responsable de les adulterades eleccions de Lo Rat Penat que obligaren l'anciana institució a trencar amb la seua pròpia trajectòria i convertir-se en un niu de *blaveros* violents.

UN PASSAT FALSEJAT

En una junta general celebrada el 31 de gener, el Centre de Cultura Valenciana canviava de nom i d'estatuts i es constituïa en acadèmia. Desapareixia així una institució que mai havia estat massa operativa i que la mateixa Diputació havia creat el 1915 a imitació de l'Institut d'Estudis Catalans. El centre havia dut una vida cultural poc productiva, animada tan sols per la

presència d'algunes figures com Sanchis Guarner, Nicolau Primitiu o Carles Salvador, que trencaven també amb la castellanització que el caracteritzava, com a fidel reflex de la societat valenciana de l'època.

Amb la seua transformació en acadèmia i el canvi d'estatuts desapareixia legalment i no canviava, aspecte que els actuals acadèmics no volen reconèixer. El Centre havia passat a acadèmia en una maniobra auspiciada per Carrau que volia donar als que lluitaven contra la unitat del català una Acadèmia on recolzar-se. Per això no dubtà a aprofitar el Centre tot i que aquest no havia treballat mai en aquesta línia i havia, fins i tot, defensat públicament la unitat del català.

L'any passat, l'Acadèmia celebrava el 75 aniversari de la seua fundació. S'atribuïa així tota una història que no li pertanyia i reivindicava a més la tasca de figures com Carles Salvador o Sanchis Guarner, l'obra dels quals està molt lluny de les propostes lingüístiques que ara reivindica l'associació. En el fullet publicat per a l'ocasió

apareixia també el símbol de l'antic centre, amb el nom rectificat. Aquest procés de substitució és bàsic per a tota la trajectòria posterior perquè per tal d'adscriure's a altres entitats o de demanar subvencions l'Acadèmia està usurpant un currículum i una història que no li pertanyen.

UNA IDENTITAT FANTASMA

Però ¿legalment, és l'Acadèmia un òrgan que depèn de la Diputació que va crear l'antic centre? ¿N'és l'hereva? Ja en el treball publicat en 1981 per Francesc Pérez

petu de l'Acadèmia, va insistir en ser preguntat per EL TEMPS: "Nosaltres depenem de la Diputació i de l'Ajuntament, que tenen els seus representats en la junta de govern, encara que mai no vénen des que Girona va ser president de la Diputació". Va ser en temps de Girona (1980) quan l'Acadèmia va votar l'assumpció de les normes que havia redactat la secció filològica i que se separaven totalment de les Normes de Castelló que el Centre de Cultura, del qual diuen ser hereus, havia assumit. Els representants de l'Ajuntament i la Diputació es retiraren en la de-

d'un prestigi immediat. El científic Primo Yúfera, en aquell moment degà honorari, citava en el pamflet commemoratiu del fals 75 aniversari: "Incorporada la Academia al CSIC, sus estudios y publicaciones tuvieron siempre la mayor consideración de aquella institución". A preguntes d'EL TEMPS, la resposta de la seu central del CSIC va ser ben distinta. La primera reacció va ser d'estupefacció: "Aquí no sabemos de ninguna academia con ese nombre adscrita al CSIC, pregunte en la delegación de Valencia". I des de València les coses comencen a aclarir-se. L'academia de cultura valenciana està integrada en la Confederación Española de Centros de Estudios Locales que és segons fonts del mateix centre: "Un institut autònom patrocinat pel CSIC, però els instituts associats no són instituts del CSIC, ni tan sols la mateixa confederació ho és".

Si aquesta és la relació amb el CSIC, la que hi ha amb l'Institut de Espanya és semblant. Aquest institut, de més prestigi que altra cosa, és únicament un ens abstracte que aglutina les Reials Acadèmies d'àmbit estatal, al qual es poden associar les d'àmbit *regional*. Cal recordar, en qualsevol cas, que l'Acadèmia té tan sols tretze anys de vida i que per arribar a associar-se, encara que siga de manera molt indirecta, a aquestes institucions ha esgrrimit sense cap vergonya l'història del Centre de Cultura que ni comparteix ni li correspon.

UNES NORMES NO NORMATIVES

¿Què fa aquesta acadèmia? Fins ara, més aviat poca cosa. Organitzar algunes conferències, i publicar, en dotze anys, vuit números d'una revista de la secció històrica i una altra de la secció filològica. Aquesta darrera secció és la que prepara l'obra magna de l'Acadèmia, el diccionari Valencià-Castellà que hauria d'haver-se publicat l'any passat i que, segons José Aparicio, "estarà per a l'any que ve". El diccionari serà una altra eina per a ratificar les normes que l'Acadèmia va redactar i que inclouen coses tan *científiques* com les grafies y o ch i l'accentuació dels diacrítics a voluntat.

Però dins el si de l'Acadèmia aquestes normes tampoc són acceptades amb unanimitat. Per a la gran majoria dels membres, no deixen de ser una anècdota ja que mai empen el valencià i escriuen sempre en espanyol. Totes les publicacions i comunicats, a excepció dels de la secció filològica, són també redactats en espanyol. Però dins els que sí que empen el valen-

Moragon titulat *L'acadèmia de cultura, història d'una aberració*, l'autor feia constar els informes jurídics de la diputació de València i de l'Ajuntament, que segons els estatuts de l'Acadèmia també forma part de la junta de govern. Les conclusions eren ben clares, les institucions tenien un tracte de favor amb l'Acadèmia que podien retirar en qualsevol moment i res més. Responsables de l'àrea de cultura de la Diputació Provincial de València afirmaren taxativament a EL TEMPS: "La Diputació no té res a veure amb l'acadèmia, a la qual, a més, ja fa temps que no atorga cap subvenció".

Si no pertany a la Diputació, ¿té existència autònoma? Pérez Moragon es feia la mateixa pregunta en 1981 i el registre d'associacions de Govern Civil li deia que no, que la tal acadèmia no apareixia registrada. La Direcció General d'Interior de la Generalitat valenciana contestà fa unes setmanes el mateix. Allí no la coneixien. José Aparicio Pérez, actual secretari per-

cisiva votació que havia d'aprovar o no aquelles normes perquè consideraven que seria perillós per a la dignitat de les institucions que representaven, el mateix van fer Sanchis Guarnes, Lluís Guarnes, ja desapareguts, i Vicent Badia i Marín que, malgrat la seua veu discordant, encara és acadèmic. ¿Què hauria passat si els representants de les institucions no se'n hagueren anat? Potser les normes no haurien estat mai aprovades.

UNES CONNEXIONS INEXISTENTS

Si la seua existència com a ens legal ja és més que confusa, les connexions que diu tenir aquesta acadèmia van pel mateix camí. Juntament amb l'emblema de l'antic Centre de Cultura modificat, tots els papers oficials que l'Acadèmia fa circular porten els anagrames del Centre Superior d'Investigacions Científiques i de l'Institut de Espanya. La primera institució ser-veix per a dotar als treballs de l'Acadèmia

RAFA GIL

cià ja hem citat Vicent Badia i Marin que manifesta que: "No vull abandonar l'Acadèmia perquè encara crec que pot servir per a alguna cosa, però no assistesc a les seues reunions perquè no tindria res a parlar, jo no puc mantenir aquesta bajanada de la *llengua valenciana*, la unitat de la llengua catalana és indiscutible i les nostres normes són les de Castelló de 1932". Juntament amb ell, Joan Beneyto Pérez i Vicent Gascó Pelegrí han escrit sempre segons aquestes normes de Castelló. ¿Qui és, doncs, l'instigador real d'aquesta obstinació a mantenir el fantasma de la secessió lingüística a València? Un vell nom que apareix sempre que d'aquests fantasmes es parla, l'actual degà Xavier Casp. El mateix que, en carta dirigida a Vicent Badia quan aquest va escriure als acadèmics per tal que repensaren la seua postura, manifestava: "Un acadèmic de número que ho és des de fa anys, hauria de saber que els treballs que les seccions i els acadèmics presenten a l'Acadèmia, encara que esta els aprobe i, inclús, els assumisca i els publique no son mai imperatius (cosa en contradicció en lo acadèmic) sino expositius". La norma, doncs, no ho és tant.

UNA FALSA INDEPENDÈNCIA POLÍTICA

Crear normes sense poder-ho fer no és l'única contradicció de l'Acadèmia. Els seus caps insisteixen en l'absoluta independència política de l'ens. José Aparicio afegia, a més, que "dels que opinen que el valencià és català, molts no coneixen el tema, com pot ser el cas de Lapesa i Alvar (aquest últim també membre de la RACV) que parlen a favor del valencià com a dialecte del català però que sempre han treballat el castellà, però molts ho fan per interessos polítics, amb la idea de fons dels Països Catalans, i nosaltres som independents, parlem de ciència no de política". Aquesta independència no els impedeix, per exemple, instituir un premi Vicente González d'investigació històrica o rebre el mateix Vicent González Lizondo, ara ja amb els dos cognoms, el passat dia 22 d'abril per "tractar temes preocupants per a la societat valenciana"

EL REI TAMBÉ

La maniobra de creació i *autopàbul* d'aquesta acadèmia no deixaria de ser una anècdota grotesca si no fóra per la vessant política que se'n desprèn i pel desprestigi en què entren les institucions que s'han vist implicades. Primer foren el CSIC i l'Institut de Espana, però des del 8 de

Dalt, la carta confirmant el títol de reial; baix, el comunicat negant l'existència legal de l'Acadèmia.

març d'enguany ho és també la corona. Aquell dia l'Acadèmia era distingida amb el títol de Reial. Segons José Aparicio, "s'havien fet contactes informals, però amb l'ocasió de la celebració del 75 aniversari el rei va accedir a ocupar la presidència d'honor i posteriorment ja li se li va fer una petició formal que va ser finalment acceptada". Les informacions donades per la casa reial a EL TEMPS sobre aquest procés són molt confuses; segons van declarar, no hi ha cap procés concret per assolir aquest títol de reial i sol quedar a la voluntat del rei.

¿Com podia el rei implicar-se en una maniobra tan tosca? ¿Com podia donar el títol de reial a una acadèmia que contradia el que diu una altra acadèmia també reial, la Real Academia de la Lengua Espanola, que sempre ha mantingut la unitat del català? ¿Com podia el rei donar suport als defensors de la *llengua valenciana* si en el Reial Decret del 26 de novembre de 1976 disponia que: "S'a-

torga reconeixement oficial de l'Institut d'Estudis Catalans, corporació acadèmica, científica i cultural, l'àmbit d'actuació de la qual s'estendrà a les terres de llengua i cultura catalanes"? La resposta és encara una incògnita.

L' ESTRANYA CONDUCTA DEL PSOE

Però quan el rei acceptà la presidència d'honor dels actes del fals 75 aniversari, no estava sol. Amb ell figuraven com a membres de la comissió d'honor, Joan Lerna, president de la Generalitat valenciana, i Clementina Ródenas, aleshores alcaldessa de València, a més de Jorge Semprún, llavors ministre de Cultura. Més a prop que el rei, els representants de les institucions valencianes sí que sabien que representava aquesta acadèmia i com es mentia quan el degà, J. San Valero, deia en el fullet commemoratiu: "En 1990 iniciamos los preparativos del 75 aniversario de la creación de la Academia, esperando que la altura y dignidad de la Comisión de honor cuya presidencia ha aceptado S.M. el rey D. Juan Carlos I, garantiza la conmemoración adecuada a la proyección científica y académica de nuestra Academia de Cultura Valenciana que se honra en ser miembro del Consejo Superior de Investigaciones Científicas y del Instituto de España". Sabien que de membres, res i sabien quina era la "independència" política de la institució. La seua política tolerant de cara a la RACV va rebre la setmana passada una nova confirmació quan la comissió d'educació de les Corts Valencianes va rebutjar la proposta d'Esquerra Unida que demanava que la Generalitat no donara cap suport econòmic a aquells projectes que feren un ús incorrecte del valencià. Votaren en contra PP, UV i PSOE. Els socialistes es justificaren per tal de "no caure en la provocació d'altres partits polítics".

El comportament equívoc del PSOE ha possibilitat que UV pugui mantenir el seu discurs i aplicar-lo als carrers de València i que aquesta acadèmia fantasma ocupe el lloc d'autoritat respecte a la llengua que va deixar buit l'estatut d'autonomia i que a les Illes ocupa la Universitat de Balears i al Principat l'Institut d'Estudis Catalans. ¿Confongué també al rei, que s'ha vist implicat sense voler-ho en aquest procés aberrant que constitueix un clar atemptat contra el català i contra la ciència? ¿O no?

Jordi Sebastià